

תאריך עדכון : 04/2018

עמנואל לוינס: אתיקה והפילוסופיה של היהדות

מס' הקורס : 30047/01

המרצה : פרופ' ח. בן-פזי

סוג הקורס : הרצאה

שנת הלימודים : תשע"ט

סמסטר : א

היקף שעות : 1 ש"ש

אתר הקורס באינטרנט:

א. מטרות הקורס (מטרות על / מטרות ספציפיות):

ניתן לתאר שני קורפוסים מרכזיים של יצירה בהגותו של עמנואל לוינס: הקורפוס הפילוסופי הפנומנולוגי, שבו הוא מתגלה כפילוסוף מחמיר, והקורפוס של "הקריאות התלמודיות" בו הוא עוסק בפרשנות פילוסופית לסוגיות תלמודיות. הקורס בבקש לקשר בין שני סוגי הקורפוסים, ומיקוד מבט אל המשמעות המוסרית של הפילוסופיה של לוינס: פנומן העדות, מושג האחריות ואפשרות של קהילת ברית.

ללומדים השותפים בקורס כקורס סמינריוני, הקורס נועד גם לכתיבת עבודה סמינריונית - ולהצגת רפראט מחקרי.

ב. תוכן הקורס: (רציונל, נושאים)

הקורס מחולק לשלוש חטיבות

חטיבה ראשונה

1. הכניסה לעולמו הפילוסופי של עמנואל לוינס
2. אתיקה של אחרות ואחריות
3. עברית ויוונית – כתיבה יהודית וכתיבה אוניברסלית

חטיבה שנייה

4. הפנומנולוגיה של הוסרל - הפנומנולוגיה של לוינס
5. ההרמנויטיקה והפרשנות פילוסופית לתלמוד

חטיבה שלישית

6. המחשבה על העדות, והאחריות המוסרית של העדים
7. האחר והאחריות

8. מושג הברית והשיח הפוליטי
9. בשעה של האומות

מהלך השיעורים: (שיטות ההוראה, שימוש בטכנולוגיה, מרצים אורחים)

בהתאם לתכנית הקורס, יכלול הקורס מרכיבים שונים של דרכי הוראה:
הוראה פרונטלית, קריאה ביקורתית, דיונים ושימוש במדיה דוקומנטרית

תכנית הוראה מפורטת לכל השיעורים: (רשימה או טבלה כדוגמת המצ"ב)

מס' השיעור	נושא השיעור	מקורות לקריאה
1	הקדמה – עמנואל לוינס	
2	מתודת החשיבה של לוינס	עמנואל לוינס, אתיקה והאינסופי - שיחות עם פיליפ נמו, תרגמו: א' מאיר בשיתוף עם ש' ראם, ירושלים תשנ"ה.
3	אתיקה של אחרות ואחריות	עמנואל לוינס, אתיקה והאינסופי - שיחות עם פיליפ נמו, תרגמו: א' מאיר בשיתוף עם ש' ראם, ירושלים תשנ"ה.
4	עברית ויוונית – כתיבה יהודית וכתיבה אוניברסלית	אפרים מאיר, "עם התרגום" הקדמה ל"אתיקה והאינסופי", ירושלים 1996, עמ' 9 – 29. Levy Z., "Emmanuel Levinas as a Jewish Philosopher", <i>Hazon Nahum</i> , Y. Elman & J.S. Gurock (eds.), New York 1997, pp. 577- 597
5	הפנומנולוגיה של הוסרל - הפנומנולוגיה של לוינס	
6	ההרמנויטיקה והפרשנות פילוסופית לתלמוד	Aronowicz A., "Emmanuel Levinas's Talmudic Commentaries, the Relation of the Jewish Tradition to the non-Jewish World", <i>Contemporary Jewish Ethics and Morality</i> (1995), pp. 212-218
7	המחשבה על העדות, והאחריות המוסרית של העדים	חנוך בן פזי, " המשיחיות כשליחות מוסרית", דעת 54 (תשס"ד), עמ' 97 – 123.
8	האחר והאחריות	זאב לוי, האחר והאחריות – עיונים בפילוסופיה של

עמנואל לוינס, ירושלים תשנ"ז.		
מרטין בובר, תעודה וייעוד - מאמרים על ענייני היהדות, כרך ראשון, ירושלים תש"ך.	מושג הברית והשיח הפוליטי	9
ההקדמה ל"בשעה של האומות": E, Lévinas, <i>A l'heure des nations</i> , Paris 1988 (<i>In the time of the Nations</i> , trans.: Michael B. Smith, Bloomington and Indianapolis 1994).	בשעה של האומות	10

ג. חובות הקורס:

דרישות קדם:

מומלץ להצטרף לאחר הקורס "מבוא להגות היהודית בעת החדשה"

חובות / דרישות / מטלות:

הכנה לשיעורים על ידי קריאת הביבליוגרפיה הרלוונטית, העיון בספרות מקור הנדרשת, ובתום הקורס כתיבת עבודה על חומר הלימוד והביבליוגרפיה.

מרכיבי הציון הסופי (ציון מספרי / ציון עובר):

הציון מתייחס לנוכחות בשיעורים
לעמידה במטלות הקריאה
כתיבת עבודת סיום בסוף השנה

ד. בביליוגרפיה: (חובה/רשות)

כתבי לוינס

לוינס ע', אל עבר האחר – קריאה תלמודית, תרגמו: א' גולדווין ו' ורטה, אורנים 1999.

---, אתיקה והאינסופי - שיחות עם פיליפ נמו, תרגמו: א' מאיר בשיתוף עם ש' ראם, ירושלים תשנ"ה.

---, תשע קריאות תלמודיות, תרגם: ד' אפשטיין, ירושלים ותל אביב תשס"א.

E, Lévinas, *A l'heure des nations*, Paris 1988 (*In the time of the Nations*, trans.: Michael B. Smith, Bloomington and Indianapolis 1994).

---, *Autrement qu'être ou au-delà de l'essence*, (1974) Paris 1990. (*Otherwise than Being or Beyond Essence*, trans.: A. Lingis, Pennsylvania 1988).

---, *Difficile liberté - Essais sur le judaïsme*, Paris (1963) 1976. (Difficult Freedom – Essays on Judaism, trans.: S. Hand, Baltimore 1990).

---, *Du sacré au saint: Cinq nouvelles lectures talmudiques*, Paris 1977.

---, *L'au-delà du verset*, Paris 1982. (*Beyond the Verse*, trans.: G. D. Mole, Bloomington - Indianapolis 1994).

---, *Nine Talmudic Readings*, trans.: A. Aronowicz, Bloomington 1990.

---, *Nouvelles lectures talmudiques*, Paris 1996. (*New Talmudic Readings*, trans.: R. A. Cohen, Pittsburgh 1999).

---, *Quatre lectures talmudiques*, Paris 1968.

---, *Totalité et infini - Essai sur l'extériorité*, (1961), Paris 1990 .

(Totality and Infinity, trans.: A. Lingis, Nijhoff, The Hague 1969).

כתיבה מחקרית

Aronowicz A., "Emmanuel Levinas's Talmudic Commentaries, the Relation of the Jewish Tradition to the non-Jewish World", *Contemporary Jewish Ethics and Morality* (1995), pp. 212-218.

---, "Les commentaires talmudiques de Lévinas", *Emmanuel Lévinas – Cahier de l'Herne*, C. Chalier & M. Abensour (eds.), Paris 1991, pp. 413 – 427.

---, "Teaching Levinas's Talmudic Commentaries: The Relation of the Jewish Tradition to the Non-Jewish World", *Paradigms in Jewish Philosophy*, R. Jospe (ed.), Madisn 1997, pp. 280 – 289.

---, "Translator's Introduction", E. Levinas, *Nine Talmudic Readings*, trans.: A. Aronowicz, Bloomington 1990, (1994), pp. ix – xxxix.

Bauw de C., "Le statut du lecture dans l'oeuvre d'Emmanuel Lévinas", *World Congress of Jewish Studies* 11 C2 (1994) pp. 77 – 84.

---, "La question du lecteur", *Levinas en contrastes*, M. Dupuis (ed.), Bruxelles 1994, pp. 179 – 188.

Chalier C. & G. Bernheim, entretien, "A propos des lectures talmudiques", *Emmanuel Levinas - Cahier de l'Herne*, C. Chalier & M. Abensour (eds.), Paris 1991, pp. 397 – 409.

Chalier C., *Judaïsme et christianisme*, Paris 2001.

---, *La trace de l'infini: Emmanuel Lévinas et la source hébraïque*, Paris 2002.

---, *Lévinas – L'utopie de l'humain*, Paris 1993.

---, "The Philosophy of Emmanuel Levinas and the Hebraic Tradition", *Ethics as a First Philosophy*, A. T. Peperzak (ed.), New York - London 1995, pp. 3 – 12.

Cohen R.A., *Elevations – The Height of the good in Rosenzweig and Levinas*, Chicago - London 1994.

---, *Ethics, Exegesis and Philosophy*, Cambridge 2001.

Gibbs R., *Correlations in Rosenzweig and Levinas*, New Jersey 1994.

---, "The Other Comes to Teach Me: A Review of Recent Levinas Publications", *Man and the World* 24 (1991), pp. 219 – 233.

Handelman S.A., *Fragments of Redemption: Jewish Thought and Literary Theory in Benjamin, Scholem, and Levinas*, Bloomington 1991.

Lévy B., *Visage continu – La pensée du Retour chez Emmanuel Lévinas*, Paris 1998.

Levy Z., "Emmanuel Levinas as a Jewish Philosopher", *Hazon Nahum*, Y. Elman & J.S. Gurock (eds.), New York 1997, pp. 577- 597

---, "L'hébreu et le grec comme métaphores de la pensée juive et de la philosophie dans la pensée d'Emmanuel Lévinas", *Pardès* 26 (1999), pp. 89 – 99.

Meir E., "Levinas's thinking on religion as beyond the pathetic", *Jewish Philosophy and the Academy*, E. Fackenheim & R. Jospe (eds.), Cranbury - London - Mississauga, 1996, pp. 142 – 164.

---, "Teaching Lévinas on Revelation", *Paradigms in Jewish Philosophy*, R. Jospe (ed.), Madison 1997, pp. 257 – 279.

---, "Les écrits professionnels et confessionnels d'Emmanuel Levinas", *Pardès* 26 (1999), pp. 101 – 114.

מרטין בובר, דרכו של מקרא, ירושלים 1964.

---, תורת הנביאים, תל אביב 1942.

---, תעודה וייעוד - מאמרים על ענייני היהדות, כרך ראשון, ירושלים תש"ך.

בן פזי ח', "המשיחיות כשליחות מוסרית", דעת 54 (תשס"ד), עמ' 97 – 123.

לוי ז', האחר והאחריות – עיונים בפילוסופיה של עמנואל לוינס, ירושלים תשנ"ז.

---, הרמנוטיקה, תל אביב 1986.

מאיר א', "עם התרגום" הקדמה ל"אתיקה והאינסופי", ירושלים 1996, עמ' 9 – 29.

---, "ממד הנשי במשנתו של עמנואל לוינס", עיון מ"ג (1994) עמ' 145 – 152.

---, "מקומן של ארץ ישראל ומדינת ישראל במשנתו של עמנואל לוינס", מטאפורה 3 (תשנ"ג) 41 – 61.

---, "הקריאה הפולמוסית-האידיאולוגית והקריאה החלופית לה", הגות בחינוך היהודי ב', ירושלים תש"ס, עמ' 19 - 34.

---, "רעיון ההתגלות אצל ע' לוינס", דעת 30 (תשנ"ג) עמ' 41 – 52.